

Natuureilanden – Lingemeer

Aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling

16 mei 2023

K3

Postbus 200
6660 AE Elst (Gld)
T: 024 - 348 88 00

Wanraaij 2
6673 DN
Andelst

Opgesteld door:	Dhr. M. Smits
Gecontroleerd door:	Dhr. H. Hooijer

Inhoud

1.	Inleiding.....	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Ambities en doelen	3
1.3	Waarom een m.e.r.-beoordeling?	5
1.4	Doel van deze aanmeldingsnotitie	5
1.5	Procedure m.e.r.-beoordeling	6
2.	Kenmerken van het project	7
2.1	Wat houdt het project in?	8
3.	Plaats van het project	14
3.1	Planologische basis, structuurvisie / omgevingsvisie en het bestemmingsplan	15
4.	Kenmerken van de mogelijke effecten	17
4.1	Archeologische Waarden	17
4.2	Bodem	18
4.3	Geostabiliteit.....	19
4.4	Natuur en beschermde natuurgebieden	20
4.5	Stikstof.....	23
4.6	Geohydrologie en watertoets	23
5.	Conclusie m.e.r.-beoordeling	25
6.	Bronnen	26
	Lijst met bijlagen:.....	26

1. Inleiding

In dit hoofdstuk worden de aanleiding van het project beschreven (§ 1.1), evenals de ambities en doelen (§ 1.2). Vervolgens is omschreven waarom een m.e.r.-beoordeling nodig is voor dit project (§ 1.3). Ook wordt ingegaan op het doel en de procedure van de m.e.r.-beoordeling (achtereenvolgens § 1.4 en § 1.5).

1.1 Aanleiding

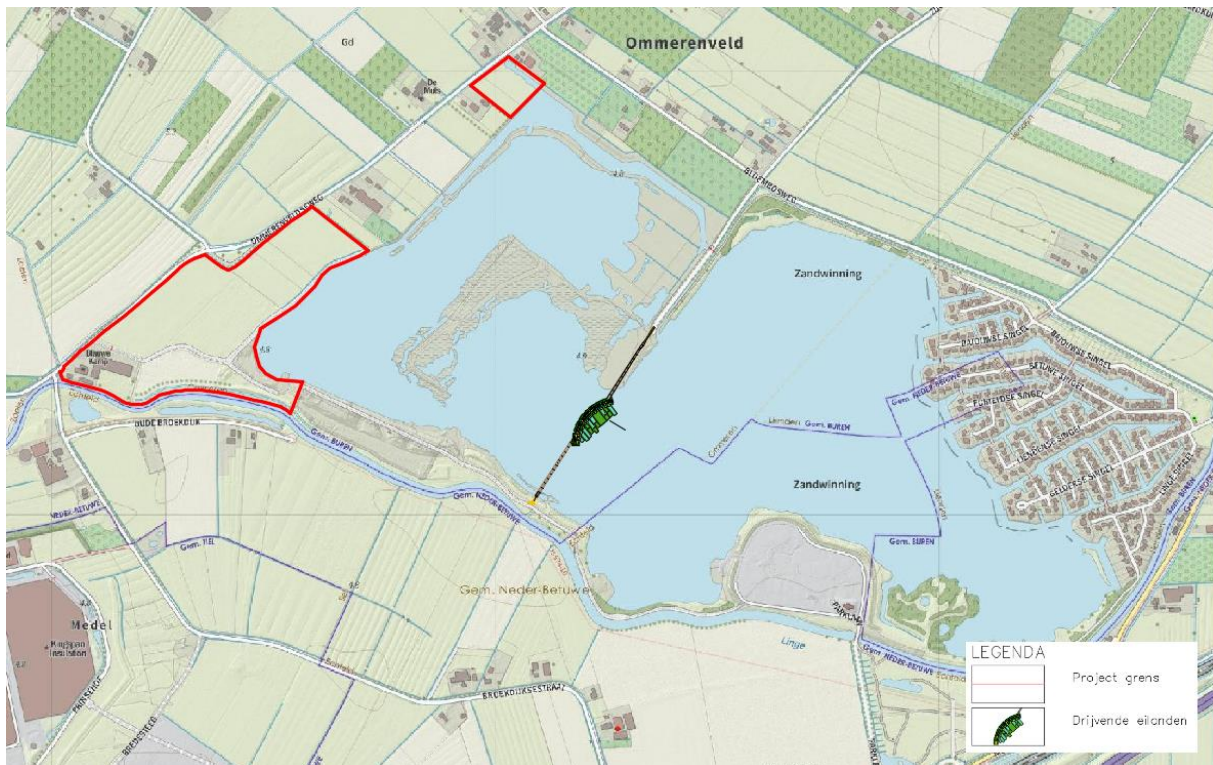
De Lingemeren is een plassengebied in ontwikkeling. Naast de winning van bouwgrondstoffen vindt er een gebiedsontwikkeling plaats conform de gemeentelijke omgevingsvisie waar wonen, natuur en recreatie centraal staan. Het gebied wordt door K3 ontwikkeld en beheerd. In 2013 is een ontgrondingsvergunning voor de huidige fase verleend onder zaaknummer 2013-005239 d.d. 20 september. Deze vergunning is op 17 december 2019 voor het laatst gewijzigd.

In de laatste wijziging is ruimte gemaakt voor een drijvend zonnepanelenveld. Deze is inmiddels gerealiseerd. Naast de drijvende zonnepanelen was een drijvende dijk met wandelpad en drijvend groen voorzien.

In de afgelopen jaren hebben wij met diverse omwonenden en de gemeente Buren gesproken over de wijzigingen. In de verschillende gesprekken met omwonenden kwam telkens de behoefte aan rust in het gebied sterk naar voren. Doordat het gebied zich mooi ontwikkelt neemt ook de aantrekkingskracht voor recreanten toe.

Samen met de gemeente Buren en de omgeving zijn we tot de conclusie gekomen dat het voor zowel de rust en de natuur als voor het recreatieve gebruik beter is om extra natuur en veilige wandelmogelijkheden langs de oevers van de plassen te realiseren in plaats van de drijvende, betonnen eilanden op het water. Door deze drijvende betonnen eilanden niet aan te leggen ontstaat er minder aantrekkende werking van recreatie van buitenaf en kan met name de noordkant van het plangebied ter hoogte van de kleinschalige wegen Bloembosweg / Zijveling rustiger blijven. Daarnaast speelt ook het aspect veiligheid op het water een rol bij de keuze om de drijvende eilanden niet aan te leggen. De drijvende constructie zal altijd meebewegen met het water en met name bij harde wind is er zorg voor gevaarlijke situaties op het water.

Om een extra bijdrage aan zowel de natuur als de recreatie te kunnen realiseren is in de afgelopen periode het plan Natuureilanden opgesteld (zie figuur 2 en figuur 3). Het plan bestaat uit het aanleggen van een groot areaal aan nieuwe natuur met extensief beheerd en onbemest grasland, inheemse bosschages, ondiep water en natuurlijk ingerichte eilandjes. Met het plan wordt de recreatieve beleving en de biodiversiteit fors vergroot. De nieuwe vaste eilandjes worden gedeeltelijk toegankelijk voor verblijfsrecreatie in een volledig zelfvoorzienend natuurhuisje. De overige eilandjes en een deel van het nieuwe natuurgebied zullen juist niet toegankelijk worden voor recreanten.

Figuur 1: Ligging plangebied natuureilanden (rood) en reeds vergunde locatie van de drijvende eilanden (zwart / groen). .

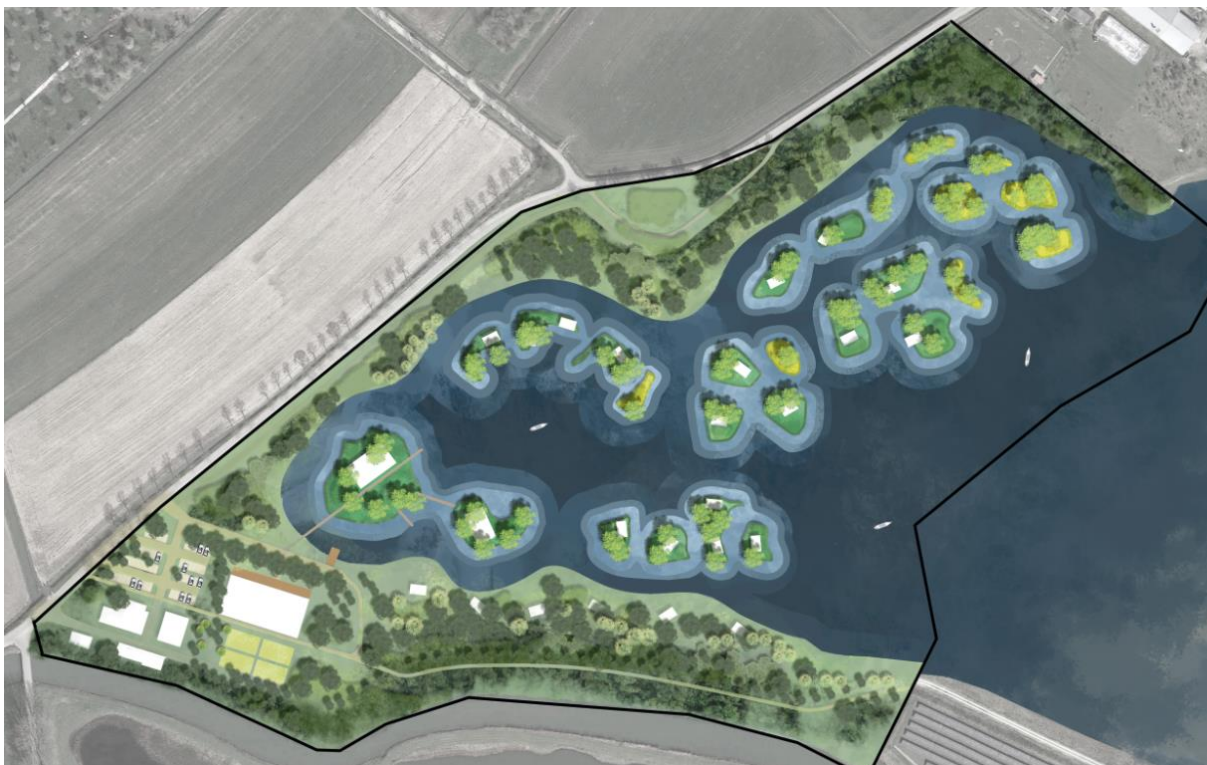
1.2 Ambities en doelen

De huidige bestemmingen van het plangebied zijn "Sport" en "Agrarisch". De bestemming Sport laat de komst van een groot Nationaal tenniscentrum toe met de bijbehorende hallen, horeca en kantoren. De bestemming Agrarisch zit op het agrarische erf in de zuidwesthoek en op het noordelijke perceel aan de Ommerenveldseweg. Op het agrarische erf staan twee bedrijfswoningen, betonnen mestbakken en oude stallen. De gronden zijn verder in gebruik als akkerland.

Het voornemen is om hier het gebruik en de bestemmingen te wijzigen en om het plan Natuureilanden te realiseren. Met het plan worden de bestaande functies omgevormd naar "Natuur", "Water" en "Recreatie". Deze functies passen in de gemeentelijke omgevingsvisie en in de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente Buren.

De oude stallen met erfverharding en betonnen mestbakken en de planologische ruimte voor het Nationaal tenniscentrum maken plaats voor een groot areaal aan natuur met ondiep water, flauw aflopende taluds, bosontwikkeling met daarin ruimte voor rust en extensieve recreatie.

De voorgenomen inrichting draagt daarmee bij aan een kwalitatieve versterking van de landschappelijke, natuurlijke en recreatieve ontwikkeling van de Lingemeren. Gekozen is voor een recreatieconcept waarbij natuur en natuurbeleving voorop staat. De cabiners (zie voor meer informatie www.cabiner.nl) die een plekje in het gebied krijgen staan elders in Nederland in bestaande natuurgebieden en zijn zelfvoorzienend. Bezoekers van de Natuureilanden kunnen enkel met een kano de eilandjes bereiken om een paar nachten in de natuur door te brengen. De cabiners en het gebruik daarvan hebben een minimale impact op de omgeving. Voor een uitgebreide beschrijving van het inrichtingsplan verwijzen we graag naar het als bijlage bijgevoegde Inrichtingsplan (bijlage 1 / § 2.1).

Figuur 2: Inzooming inrichtingsplan zuidwestelijk deel van het plangebied.

Figuur 3: Inzooming inrichtingsplan noordwestelijk deel van het plangebied (t.h.v. Ommerenveldseweg 65).

Figuur 4: Totaal inrichtingsplan Lingemeren (landgoed, Lingemeer I en Blauw Kampse plas).

1.3 Waarom een m.e.r.-beoordeling?

Het instrument milieueffectrapportage (m.e.r.¹) is ontwikkeld om het milieu een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven. Voor een aantal activiteiten geldt daarom een zogeheten m.e.r.-plicht. Deze activiteiten worden gekenmerkt door het feit dat zij over het algemeen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. Voor andere activiteiten geldt dat zij afhankelijk van de omstandigheden nadelige gevolgen voor het milieu zouden kunnen hebben. Voor deze categorie geldt een zogenaamd m.e.r.-beoordelingsplicht.

Het Besluit milieueffectrapportage (hierna: 'Besluit m.e.r.') geeft aan of voor een project een m.e.r.- (beoordelings)plicht van toepassing is. Een deel van de beoogde activiteiten heeft betrekking op een activiteit die in de activiteitenlijst staat van het Besluit m.e.r.:

16.1 De ontginning dan wel wijziging of uitbreiding van de ontginning van steengroeven of dagbouwminen, met in begrip van de winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem, anders dan bedoeld in categorie 16.2 of 16.4 van onderdeel C van deze bijlage.

1.4 Doel van deze aanmeldingsnotitie

De m.e.r.-beoordeling is een toets van het bevoegd gezag (provincie Gelderland) om te bepalen of er bij de voorgenomen activiteit mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen optreden. In het kader van een m.e.r.-beoordeling is deze aanmeldingsnotitie opgesteld. In een aanmeldingsnotitie wordt op objectieve wijze de informatie verzameld en gepresenteerd die van belang kan zijn bij deze afweging. Op basis van de informatie in de aanmeldingsnotitie besluit het bevoegd gezag of een uitgebreidere m.e.r.-procedure nodig is.

¹ Doorgaans wordt met 'MER' (hoofdletters) het milieueffectrapport zelf aangeduid en verwijst 'm.e.r.' (kleine letters) naar de procedure die doorlopen wordt om tot een milieueffectrapport te komen.

Indien er sprake is van een dergelijke beoordelingsplicht, dan dient het bevoegd gezag expliciet te beoordelen of zij het noodzakelijk acht om de m.er.-procedure te doorlopen. Het uitgangspunt bij deze beoordeling is: 'Nee, tenzij ...'

Dit uitgangspunt betekent dat er geen milieueffectrapport (MER) dient te worden opgesteld, tenzij er mogelijk sprake is van 'belangrijke nadelige gevolgen' voor het milieu op basis waarvan een MER wel noodzakelijk moet worden geacht. Deze belangrijke nadelige gevolgen moeten worden beoordeeld op basis van het toetsingskader van Bijlage III van de Europese Richtlijn Milieueffectrapportage. Hierin worden drie hoofdthema's benoemd:

- De kenmerken van het project (hoofdstuk 2 van deze notitie)
Wat houdt het project in? Wat is de omvang? Wat stoot het uit? Zijn er andere milieubelastende projecten in de omgeving (cumulatie)?
- De plaats van het project (hoofdstuk 3 van deze notitie)
Is het project gelegen in of nabij een beschermd gebied? Komen er bijzondere diersoorten voor? Zijn er gevoelige bestemmingen, zoals wonen? Zijn voor het gebied milieudoelen (klimaat, gezonde leefomgeving) vastgelegd? Dit is belangrijk, omdat hetzelfde project op de ene plaats wel aanzienlijke milieueffecten kan hebben en op de andere niet.
- De kenmerken van mogelijke effecten (hoofdstuk 4 van deze notitie)
Wat zijn de mogelijke effecten? Is het effect onomkeerbaar? Is het waarschijnlijk dat het effect optreedt? Hoe vaak treden de effecten op?

Deze aanmeldingsnotitie is opgesteld in verband met de wijzingen van de vigerende ontgrondingsvergunning verleend onder zaaknummer 2013-005239 d.d. 20 september. Deze vergunning is op 17 december 2019 voor het laatst gewijzigd.

1.5 Procedure m.e.r.-beoordeling

Met deze aanmeldingsnotitie verzoekt de K3 (initiatiefnemer) de provincie Gelderland (bevoegd gezag) te beoordelen of deze m.e.r.-beoordelingsnotitie afdoende is. Voorafgaand aan de terinzagelegging van de ontwerp ontgrondingsvergunning moet het bevoegd gezag een beslissing nemen of voor de m.e.r.-beoordeling plichtige activiteit, vanwege belangrijke nadelige gevolgen die zij voor het milieu zou kunnen hebben, toch nog een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen.

Het bevoegd gezag neemt in een zo vroeg mogelijk stadium een m.e.r.-beoordelingsbeslissing. Dit gebeurt in ieder geval vóór de terinzagelegging van de ontwerp ontgrondingsvergunning.

Het bevoegd gezag doet mededeling van zijn besluit door kennisgeving in één of meer dag-, nieuws-, of huis-aan-huisbladen en legt deze ter inzage. Indien beslist wordt dat er geen MER gemaakt hoeft te worden, dan moet hiervan een kennisgeving in de Staatscourant worden geplaatst. Publicatie van het besluit is nodig bij projecten van > 12,5 hectare. Dit project heeft weliswaar betrekking op > 12,5 hectare, maar de m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit (de ontgroning) niet. De nieuwe ontgroning beslaat een oppervlakte van circa 4 hectare. De procedure is wettelijk vastgelegd in paragraaf 7.6 van de Wet milieubeheer (Wm).

2. Kenmerken van het project

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de kenmerken van het project. In Tabel 2.1 zijn de aspecten die hierbij van belang zijn samengevat. Hierbij zijn de criteria gehanteerd uit Bijlage III van de Europese Richtlijn Milieueffectrapportage. In de daaropvolgende paragrafen wordt het project nader toegelicht.

Tabel 2.1 Samenvatting met kenmerken van het project.

Criteria	Beschrijving
Omvang van het project	De m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit (ontgroning) strekt zich uit over circa 4 hectare. Het plangebied bestaat in de huidige situatie hoofdzakelijk uit akkerland.
Cumulatie met andere projecten	De herinrichting maakt deel uit de gebiedsontwikkeling Lingemeren. Deze gebiedsontwikkeling wordt mede mogelijk gemaakt door de zandwinning in het gebied. In 2019 is de ontgrondingsvergunning gewijzigd om plan Drijvende eilanden mogelijk te maken. Van dit plan zijn de drijvende zonnepanelen en de vaste natuureilanden parallel aan de zuidoever uitgevoerd. Met de nu voorliggende wijziging komen de drijvende eilanden te vervallen. Er is geen sprake van cumulatie met andere plannen.
Gebruik van natuurlijke hulpbronnen	Voor de realisatie van de Natuureilanden wordt de bovengrond, klei en het onderliggende zand tussen de eilandjes ontgraven. De bovengrond en klei worden binnen het projectgebied toegepast ten behoeve van de herinrichting. Het vrijkomende zand wordt gewonnen met de aanwezige elektrisch aangedreven zandzuiger en wordt afgevoerd en gebruikt in de Nederlandse bouwsector.
Productie afvalstoffen	Er worden geen afvalstoffen geproduceerd.
Verontreiniging en hinder	Het grondverzet vindt plaats onder de regels van het Besluit bodemkwaliteit. Er is geen sprake van verontreinigingen. De aanlegwerkzaamheden worden uitgevoerd met hetzelfde materieel dat in de vigerende vergunning is opgenomen.
Risico's van ongevallen	Er zijn geen noemenswaardige risico's voor ongevallen, anders dan de normale bedrijfsrisico's bij het werken met zwaar materieel.

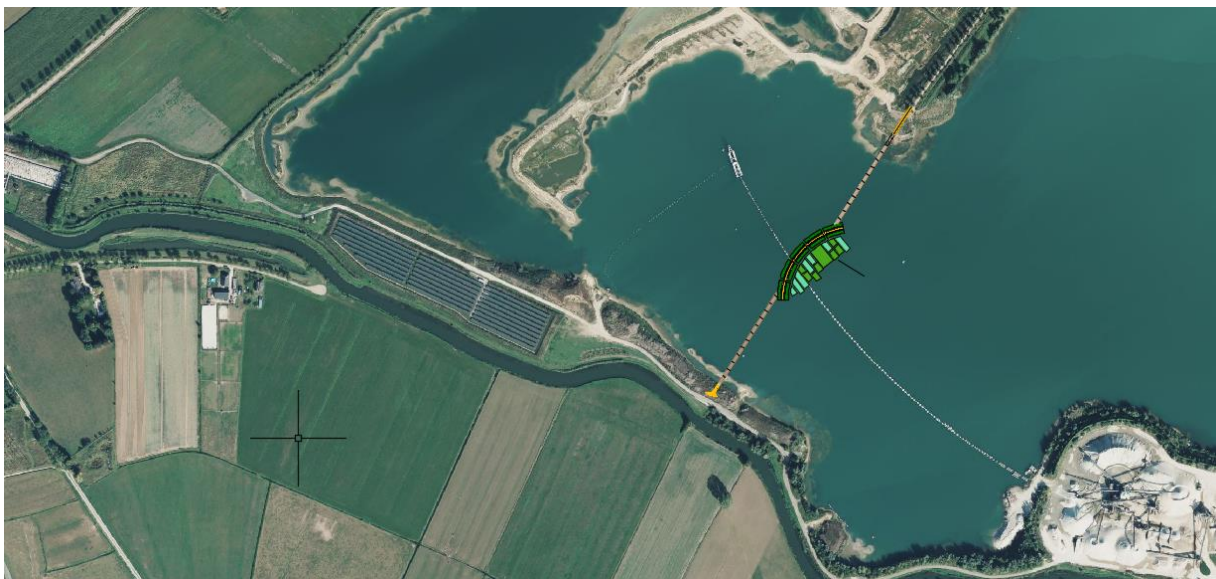
2.1 Wat houdt het project in?

De wijzigingen bestaan enerzijds uit het niet aanleggen van drijvende recreatieve en natuur eilandjes en anderzijds uit het wel aanleggen van natuur en recreatie. Onderstaand zijn deze aspecten kwantitatief beschreven.

Niet realiseren:

Niet aanleggen van drijvende eilanden, deze bestaan uit 4 soorten eilanden:

- 270 m1 drijvend wandelpad
- 1.937 m2 drijvende dijk
- 1.015 m2 drijvend recreatie eiland
- 1.130 m2 drijvend natuureiland

Figuur 6: Niet aan te leggen drijvende eilanden.

Wel realiseren

Om een extra bijdrage aan zowel de natuur als de recreatie in het Lingemeren gebied te realiseren is het plan Natuureilanden opgesteld (zie bijgevoegd inrichtingsplan, bijlage 1). Het plan bestaat uit het aanleggen van een groot areaal aan nieuwe natuur met extensief beheerd grasland, inheemse bosschages, ondiep water en natuurlijk ingerichte eilandjes. Met het plan wordt de recreatieve beleving en de biodiversiteit fors vergroot. De nieuwe vaste eilandjes worden gedeeltelijk toegankelijk voor verblijfsrecreatie in een volledig zelfvoorzienend natuurhuisje. De overige eilandjes en een deel van het nieuwe natuurgebied zullen juist niet toegankelijk worden voor recreanten, tijdens het broedseizoen zal dit deel ook fysiek worden afgesloten.

Het huidige agrarische erf ter hoogte van boerderij De Blauwe Kamp wordt ook omgevormd. De oude stallen en de erfverharding worden gesloopt en in plaats daarvan komt er een nieuw gebouw met aangrenzende moestuin en natuurinrichting. Zie voor een volledige beschrijving het inrichtingsplan in bijlage 1.

Daarnaast wordt er een perceel agrarische grond in de noordwesthoek, grenzend aan de Ommerenveldseweg 65, omgevormd van agrarische bestemming naar natuur. Dit perceel wordt ingericht met natuurlijk grasland en inheemse bosschages (figuur 3). Dit perceel is niet toegankelijk voor recreanten.

Figuur 7: De huidige situatie van het projectgebied (rode lijn).

Planonderdelen

Plan Natuureilanden bestaat uit het omvormen van agrarische grond naar nieuwe natuur met struweel / bos, natuurlijk grasland, ondiep water en 26 natuurlijk ingerichte eilandjes waarmee we de recreatieve beleving en de biodiversiteit van het gebied vergroten. Een deel van de eilandjes wordt toegankelijk voor verblijfsrecreatie in een volledig zelfvoorzienend natuurhuisje. Hieronder een beschrijving van de verschillende planonderdelen.

Water

Het plan voorziet in de aanleg van circa 4 hectare nieuw, ondiep water t.o.v. de vigerende vergunning. Door de aangrenzende ligging op de diepere Blauwe Kampse plas zal dit gebied gaan fungeren als een kraamkamer voor vis en macrofauna.

Eilanden

In het gebied worden 26 eilandjes aangelegd (de grond eromheen wordt ontgraven). De eilandjes zijn deels toegankelijk voor verblijfsrecreatie in een volledig zelfvoorzienend natuurhuisje. Een gedeelte van de eilandjes (9) en de aangrenzende droge oeverzones zal niet toegankelijk worden voor recreanten. Met de realisatie van de eilanden wordt de totale oeverlengte van het gebied met ruim 2.800 meter uitgebreid. Op deze ecologisch waardevolle oevers is ruimte voor de ontwikkeling van bomen, struiken en (vochtminnende)kruiden. Daarmee ontstaat extra leefgebied voor diverse (water)vogels en overige watergebonden fauna.

Droge natuur / Bos

Het plan voorziet in circa 6 hectare aan nieuwe droge natuur. De droge natuur bestaat uit een afwisseling van bosschages, solitaire bomen en natuurlijk grasland. In het beheer- en beplantingsplan (zie bijlage 2) staat de nieuwe beplanting in soorten uitgeschreven. In zijn algemeenheid is gekozen voor een variatie aan inheemse soorten.

Bos(randen)

De bossen en bosranden bestaan uit verschillende inheemse soorten die van oorsprong voorkomen in het Betuwse landschap. Na aanplant mag het bosje zich de eerste jaren ontwikkelen. Door de plantafstand ruimer te nemen, kunnen de bomen mooier uitgroeien zonder vroegtijdig dunnen. De soorten worden in groepen aangeplant zodat de diversiteit aan soorten ook voor toekomst is verzekerd.

Figuur 8: Referentiebeelden van (bos)randen.

(Bloemrijke) graslanden

De graslanden bestaan voor een groot deel uit kruidachtige vegetatie, waardoor een aantrekkelijk beeld ontstaat voor recreanten in de bloeiperiode. Het maaien gebeurt maximaal twee maal per jaar, daardoor ontstaat een vegetatie die bloeit in de zomerperiode.

Figuur 9: Referentiebeelden van (bloemrijke) graslanden.

Agrarisch erf

Het huidige agrarische erf wordt omgevormd naar recreatie (en natuur). De grote oude schuur met erfverharding en oude mestbakken worden gesloopt en maken plaats voor een nieuw duurzaam ontvangstgebouw waar bezoekers van de cabiners elkaar ontmoeten. Aangrenzend aan het nieuwe gebouw komt een bezoekersparkeerplaats in het groen en rondom is veel ruimte voor aanplant en een grote moestuin.

Wandelen

Langs de oevers van het gebied worden bestaande wandelpaden opgeknapt en worden er nieuwe wandelpaden gerealiseerd.

Figuur 10: Opgeknapte wandelpaden rondom het Lingemeer.

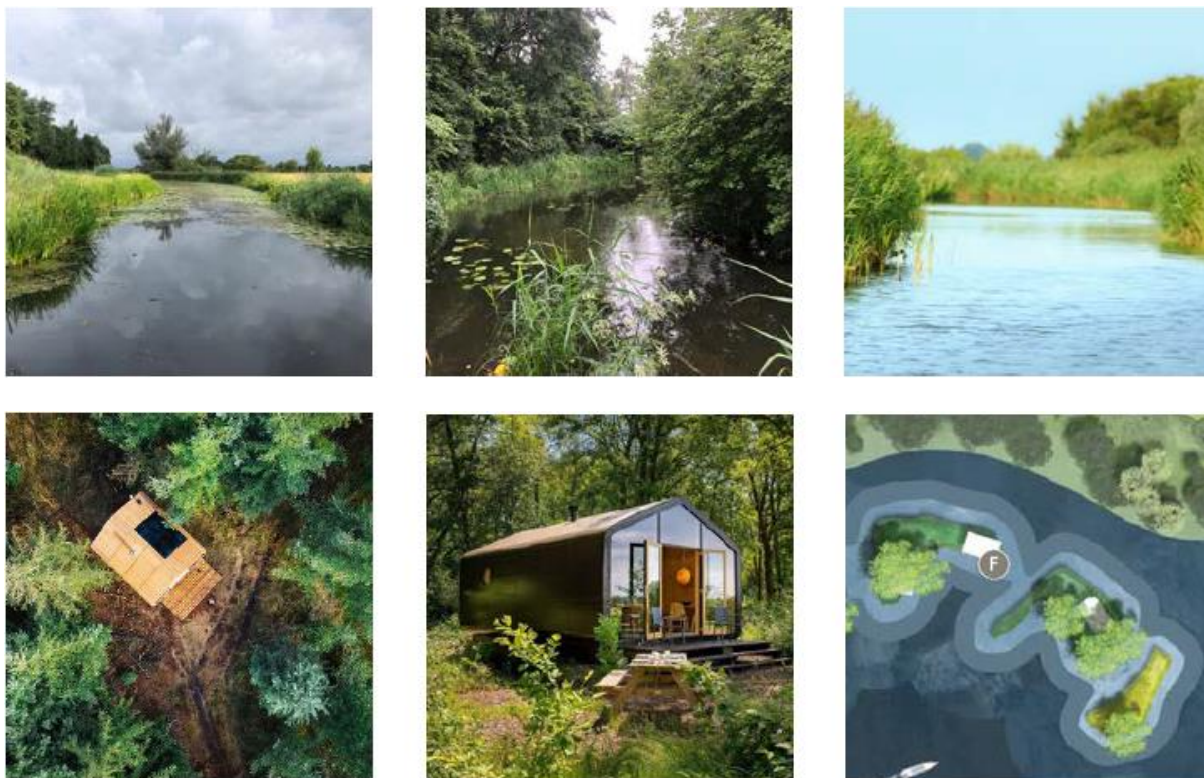
Om het recent aangelegde landgoed Lingedael (bij de entree van de Lingemeren) toegankelijk te maken voor de bewoners van de woonwijk Lingemeer wordt er een wandelbrug over de Linge geplaatst.

Figuur 11: De te plaatsen brug over de Linge (referentiebeeld).

Natuur beleving

Op een deel van de nieuwe eilanden worden kleinschalige, zelfvoorzienende natuurhuisjes geplaatst. Deze natuurhuisjes voorzien in de behoefte aan recreatie in de natuur. Bezoekers van de eilanden kunnen deze met een kano of roeiboot bezoeken, er is daarbij geen sprake van gemotoriseerd verkeer. Het recreatieve concept is gericht op de natuur waar de bezoekers enkele dagen in de rust door kunnen brengen.

Figuur 12: Referenties van de toekomstige natuurbeleving.

Samenvattende tabel met wijzigen

	Drijvende eilanden	Natuureilanden
Onderdelen		
Natuur (recreatief)	2.954 m2 (drijvend)	33.750 m2
Natuur ontoegankelijk in broedseizoen	1.130 m2 (drijvend)	43.000
Oeverlengte zuidwestoever	1.550 m1	4.069 m1
Ondiep water zuidwestoever	1,6 hectare	5,7 hectare
Nieuwe natuur (bestemmingsplan)	n.v.t.	36.500 m2

Uitvoering

De werkzaamheden om tot het eindbeeld te komen bestaan uit:

- Het ontgraven van circa 60.000 m³ bovengrond over een oppervlakte van circa 6 hectare (circa 4 hectare nieuw wateroppervlak t.o.v. vigerende ontgrondingsvergunning);
- Het vervoeren en verwerken van vrijkomende bovengrond binnen het plangebied;
- Inplanten van de natuureilanden en oeverzones met inheemse bomen, struiken conform het opgestelde beheerplan (zie bijlage 2).

Figuur 12: Referentiebeeld kraan met dumper bij het ontgraven en toepassen van vrijkomende klei/bovengrond.

Uitvoeringsduur

Het droog grondverzet duurt circa 1,5 maand. Het voorgenomen grondwerk wordt in een aaneengesloten fase uitgevoerd. Na uitvoering van het grondwerk worden de bomen en struiken aangeplant zodat de natuur zich direct kan ontwikkelen.

Tenminste één jaar na aanplant wordt het slopen en bouwen op het agrarische erf uitgevoerd in een aaneengesloten periode van 6 maanden. Het vrijkomende zand wordt gewonnen met de aanwezige elektrisch aangedreven zandzuiger.

3. Plaats van het project

In dit hoofdstuk wordt de plaats van het project beschreven. In Tabel 3.1 worden de aspecten die hierbij van belang zijn samengevat. Hierbij zijn de criteria gehanteerd uit Bijlage III van de Europese Richtlijn Milieueffectrapportage. In onderstaande paragrafen worden de relevante aspecten voor het gebied en de aanwezige waarden nader toegelicht.

Criteria	Beschrijving
Bestaande grondgebruik.	Het projectgebied is in de huidige situatie agrarisch erf en akkerland omringd door soortenarme akkerranden. Het omliggende gebied kenmerkt zich eveneens door agrarisch activiteiten in een komgebied, de Blauwe Kampse Plas (waterplas en zandwingebied) en grenst aan de zuidzijde aan rivier de Linge.
Rijkdom aan en kwaliteit en regeneratievermogen natuurlijk hulpbronnen van het gebied.	Het projectgebied, kent naast het aanwezige klei en zand, geen andere natuurlijk hulpbronnen.
Opnamevermogen milieu met aandacht voor wetlands, kustgebieden, berg- en bosgebieden, reservaten en natuurparken, Vogel- en Habitatrichtlijngebieden, gebieden waar milieunormen worden overschreden, gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid, landschappelijk historisch cultureel of archeologische gebieden van belang.	Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het GNN of GO. Met de voorgenomen werkzaamheden worden enkel positieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN significant aantasten. Andere relevante milieuaspecten voor de activiteit zijn archeologie, bodem, geostabiliteit, natuur en natuurgebieden (ecologie), stikstof en geohydrologie.

Tabel 3.1 Samenvatting plaats van het project.

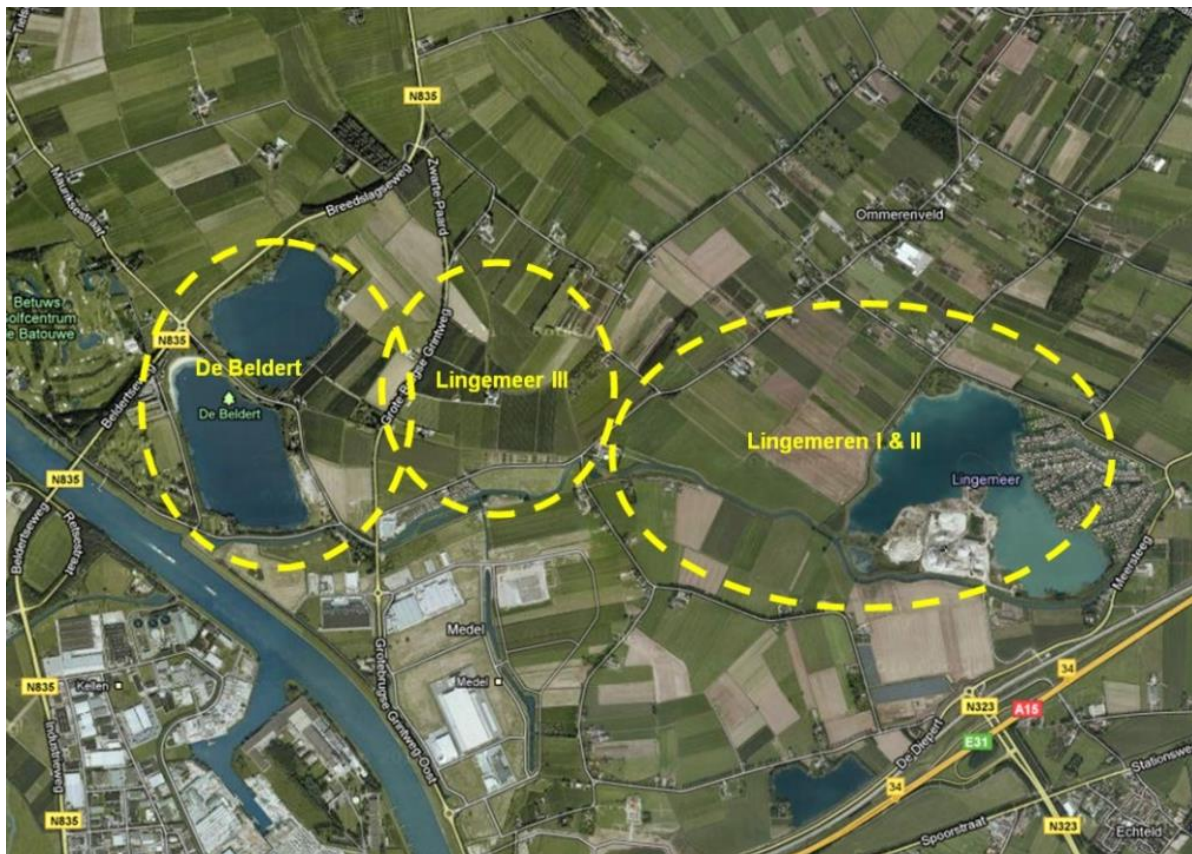
3.1 Planologische basis, structuurvisie / omgevingsvisie en het bestemmingsplan

K3 is bezig met de ontwikkeling en realisatie van het Lingemeren gebied. Het gebied wordt ingericht tot een recreatieve zone met veel water, natuur en nieuwe landschappelijke kwaliteiten. Om de eerste fase van de ontwikkeling van het gebied mogelijk te maken is in 2013 het bestemmingsplan 'Buitengebied, Lingemeer 2' vastgesteld.

Onderstaande afbeelding toont een uitsnede van de visiekaart Lingemeren met daarop rood omcirkeld het zuidelijk deel van het plangebied de Natuureilanden. Dit gebied zou worden ontwikkeld tot een gebied met intensievere recreatie. Dit is één van de redenen dat hier de komst van een Nationaal Tennis centrum planologisch mogelijk is gemaakt.

Figuur 13: Uitsnede visiekaart Structuurvisie Lingemeren met globale aanduiding besluitgebied.

Figuur 14: Ligging deelgebieden ten opzichte van elkaar in 2013 (bron: Bestemmingsplan Lingemeer 2)

Het nu voorliggende deelgebied bevindt zich aan de westzijde van de eerste fase (Lingemeren I en II). Zoals eerder vermeld zijn de huidige bestemmingen "Sport" en 'Agrarisch'. De gemeente Buren heeft voor de nu voorliggende wijziging het bestemmingsplan in ontwerp aangepast naar grotendeels "Natuur", "Water" en deels "Recreatie".

4. Kenmerken van de mogelijke effecten

4.1 Archeologische Waarden

Algemeen

Door ondertekening van het verdrag van Malta (1992) heeft Nederland zich verplicht om bij ruimtelijke planvorming nadrukkelijk rekening te houden met het niet-zichtbare deel van het cultuurhistorisch erfgoed, te weten de archeologische waarden. In de Monumentenwet 1988 is geregeld hoe met in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden moet worden omgegaan. Het streven is om deze belangen tijdig bij het plan te betrekken. Bij ingrepen waarbij de ondergrond wordt geroerd, dient te worden aangetoond dat de eventueel aanwezige archeologische waarden niet worden aangetast.

Figuur 15: Uitsnede archeologische beleidsadvieskaart (bron: (archeologische verwachting- en beleidsadvieskaart gemeente Buren 2008). Ligging plangebied in rode cirkel.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Gemeente Buren heeft een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart. Hierin staan de verwachtingen vastgelegd van de archeologische waarden van het gehele grondgebied van de gemeente. Op deze kaart ligt het plangebied in een gebied waar de archeologische verwachting 'Hoog' is. Voorgaand figuur laat de ligging van het plangebied zien, aangegeven met de rode cirkel.

Toetsing

Ten dienste voor het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied, Lingemeer 2' dat het Tenniscentrum mogelijk maakt is reeds uitgebreid archeologisch onderzoek met vervolgonderzoek uitgevoerd. Uit het archeologische bureauonderzoek bleek dat mogelijk sprake is van archeologische waarden. Om deze reden is een nader archeologisch onderzoek uitgevoerd (bijlage 3) om dit verder in beeld te brengen. Hieruit bleek dat er twee vindplaatsen zijn aangetroffen in een gedeelte dat nu niet tot het plangebied behoort. Deze vindplaatsen zijn opgegraven. Voor het overige gebied zijn geen relevante archeologische resten gevonden. Het vigerende bestemmingsplan kent ook géén dubbelbestemming archeologie ter

plaats van het huidige nieuwe plangebied. Daarmee wordt voorgenomen ontwikkeling op het gebied van archeologie uitvoerbaar geacht.

Conclusie

Ter plaatse van het plangebied is eerder onderzoek uitgevoerd. Er worden geen archeologische waarden verwacht..

4.2 Bodem

Algemeen

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Voor uitvoering van de herinrichting dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik van de gewenste ontwikkeling.

Figuur 16: Uitsnede bodemloket (bron:bodemloket.nl).

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Het bodemloket is geraadpleegd om eventuele verontreinigingen of andere waardevolle gegevens over het perceel te achterhalen. Op de website van het bodemloket zijn echter geen verontreinigingen of andere gegevens bekend. Er zijn ook geen onderzoeksgegevens wat betreft bodem aangeleverd, in het vigerende bestemmingsplan wordt er wel gerefereerd naar een bodemonderzoek en de noodzaak van vervolgonderzoek in het kader van het plandeel ontgronding. Voor het plandeel Tenniscentrum wordt geconcludeerd dat de bodem ter plaatse van het eerder voorgenomen ontwikkeling niet verontreinigd is.

Toetsing

De vrijkomende bovengrond wordt ter plaatse verwerkt en voorafgaand aan de uitvoering wordt hiervoor de benodigde melding gedaan. Het vrijkomende zand is schoon en wordt onder productcertificaat van K3 gewonnen en afgevoerd conform de huidige winning.

Ten behoeve van voorgenomen ontwikkeling is door Sweco een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. De volledige rapportage is bijgevoegd in bijlage 4. De conclusies hiervan zijn als volgt:

NEN-5720 (waterbodemonderzoek)

De milieuhygiënische kwaliteit van de waterbodems is in beeld gebracht. De kwaliteit van de waterbodems betreft klasse 'Altijd toepasbaar'.

NEN-5707 (asbest bodemonderzoek)

De hypothese van een verdachte locatie op het erf van de boerderij is voor de druppelzones (de zone direct naast de dakgoten van de oude schuur) deels bevestigd. De druppelzones bij de oudere bebouwing bevatten asbest, waaronder respirabele vezels. De druppelzones bij het nieuwere deel van de bebouwing bevatten geen asbest. In de oostelijke druppelzone is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging met asbest door het aangetroffen plaatmateriaal; met een indicatief volume van 2,5 m³.

Conclusie

Het plangebied is vanuit bodemperspectief geschikt voor de nieuwe functie. De bodemkwaliteit vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Zodra de werkzaamheden voor herinrichting (sloop en bouw) gaan plaatsvinden worden de aanwezige druppelzones gesaneerd conform de vigerende Wet- en regelgeving.

4.3 Geostabiliteit

Fugro heeft advies opgesteld over de taludstabiliteit bij de aanleg van plan Natuureilanden en het effect van het verschuiven van het vergunde talud voor de zandwinning (zie bijlage 5).

Conform CUR113 is een ontwerp op basis van ervaring mogelijk als er wordt voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- De zandwinning betreft een uitbreiding van een bestaande put of een nieuwe put in de directe omgeving van een eerdere zandwinput;
- de winning wordt op dezelfde manier uitgevoerd: dezelfde putdiepte, dezelfde taludvorm, dezelfde winmethode en dezelfde producties;
- voor deze winning is een stabiliteitsonderzoek uitgevoerd. Voor de uitvoering van de ontgronding wordt aan dezelfde eisen en voorwaarden voldaan.

Conclusie

Het verschuiven van het talud t.b.v. de aanleg van natuureilandjes zal niet tot een verlaagde stabiliteit leiden. Voorwaarde hierbij is wel dat de zandwinning ook conform de in het zandwinplan vastgelegde methode wordt gedaan.

Ook de taluds tussen de eilandjes zullen niet tot een verlaagde stabiliteit leiden. Het onderzoek concludeert dat de stabiliteit van het taluds tussen de eilandjes voldoen aan de gestelde eisen behorende bij veiligheidsklasse RC1.

Met inachtneming van de onderzoeksresultaten uit het stabiliteitsonderzoek vormt het aspect geostabiliteit geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van onderhavig project.

4.4 Natuur en beschermde natuurgebieden

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dienen getoetst te worden aan de relevante natuurwetgeving en het relevante natuurbeleid. De bescherming van houtopstanden, de bescherming van soorten en de bescherming van gebieden is geregeld in de Wet natuurbescherming. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland (NNN), dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag.

Door Eelerwoude is een natuurtoets uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Deze is opgenomen in bijlage 6. De belangrijkste conclusies zijn weergegeven in deze paragraaf.

Soortenbescherming

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime "andere soorten". Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen. Voor ieder ruimtelijk plan of ruimtelijke ontwikkeling is het verplicht om te toetsen of deze leidt tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer er sprake is van een overtreding dient er onderzocht te worden of er een vrijstelling geldt. Indien er geen vrijstelling geldt, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht, waarin staat dat men 'voldoende zorg' in acht neemt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt:

De ontwikkeling zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van een aantal beschermde soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er sprake is van een tijdelijke, en plaatselijke verstoring, voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt:

Met de volgende soorten en/of soortgroepen dient rekening te worden gehouden.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Doordat de bedrijfswoningen behouden blijven en er in de te slopen schuur geen potentieel geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn is een negatief effect op voorhand uitgesloten. Nader onderzoek of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is hierom niet aan de orde.

Foerageergebieden en vliegroutes

Binnen het plangebied ontbreekt essentieel foerageergebied en essentiële vliegroutes. Mogelijk geldt dit niet voor de Linge direct ten zuiden van het plangebied. Om een negatief effect uit te sluiten dient hierom geen verlichting aangebracht te worden welke de Linge verlicht. Indien hieraan kan worden voldaan is nader onderzoek naar foerageergebied en vliegroutes niet aan de orde evenals een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Hiernaast wordt geadviseerd om binnen het gehele plangebied vleermuisvriendelijke verlichting te plaatsen (zie kader verlichting).

Grondgebonden zoogdieren

Voor bever is het van belang dat de Linge als migratieroute of foerageergebied behouden blijft. Daarom dient voorkomen te worden de Linge zal worden verlicht en dat er nachts recreatie plaatsvindt op de Linge (kano's, zwemmen etc.). Indien hier rekening mee wordt gehouden is nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

Broedvogels

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, als ook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Het bouwrijp maken/starten met de werkzaamheden dient plaatst te vinden buiten het broedseizoen. Binnen het broedseizoen kunnen nesten van oever broedende vogels als meerkoet en grauwe gans niet op voorhand worden uitgesloten. Hiernaast zijn mogelijk ook andere grond broedende soorten als graspieper aanwezig. In de schuur zijn mogelijk nesten aanwezig van soorten als witte kwikstaart en winterkoning.

Zorgplicht

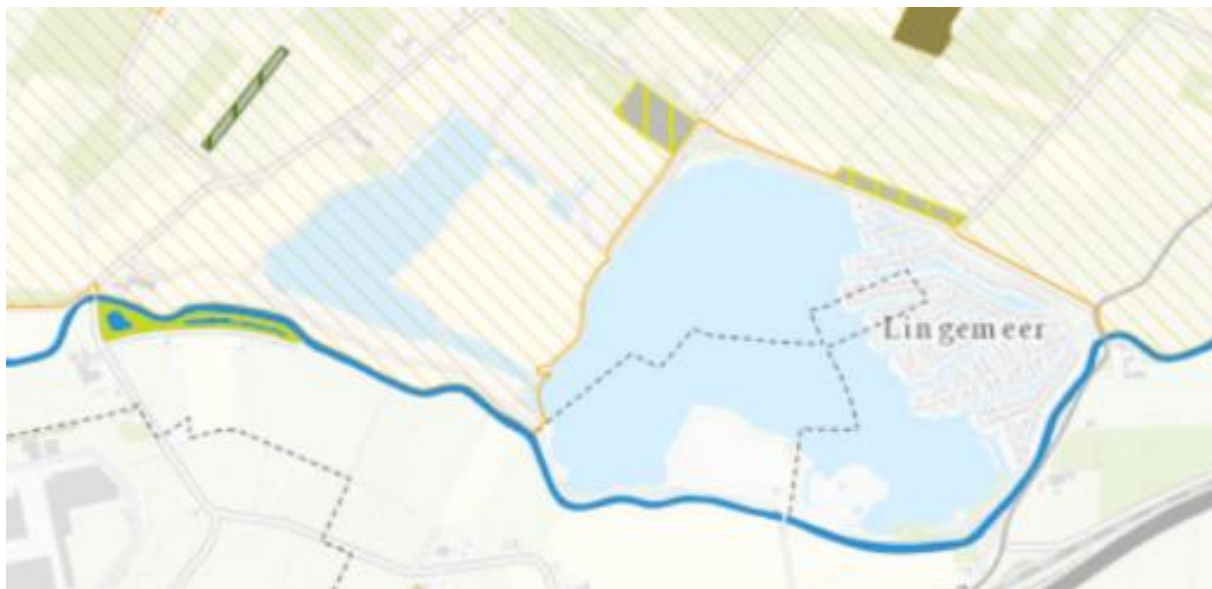
In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht neemt voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook niet-beschermde soorten, en hun directe leefomgeving. Dit is een algemene verantwoordelijkheid die voor iedereen geldt. Het betekent bijvoorbeeld dat er niet onnodig dieren en planten worden gedood, wanneer redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Provincies hebben hiervoor soms een andere benaming. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit Natuurnetwerk. In de directe nabijheid van de NNN geldt het 'nee, tenzij'- principe. In dit principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op de NNN denkbaar zijn, is het noodzakelijk een NNN-toetsing uit te voeren.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het GNN of GO. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN significant aantasten.

Figuur 17: Uitsnede van het Natuurbeheerplan van de provincie Gelderland. Het plangebied maakt geen deel uit van het Gelders Natuurnetwerk. De oever van Linge, gelegen ten zuiden van Lingemeer II, is wel aangewezen als 'kruiden en faunairijk grasland'.

Bescherming van houtopstanden

Ondanks dat het de intentie is om alle bomen binnen het plangebied te behouden worden er mogelijk enkele essen rondom het erf gekapt. Deze maken geen onderdeel uit van een rijlaanbeplanting en/of een houtopstand groter dan 10 are. Een nadere toetsing houtopstanden is hierom niet aan de orde.

Conclusie

De Wet natuurbescherming vormt geen obstakel voor dit plan.

4.5 Stikstof

Niet stikstof-gerelateerde effecten

In de directe omgeving van het plangebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 2,7km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Fig. 18: Plangebied De Natuureilanden afgebeeld op een topografische kaart met daarop Natura-2000 gebieden.

Stikstof-gerelateerde effecten

Voor zowel de bouw- als gebruiksfase is een stikstofberekening middels AERIUS-Calculator uitgevoerd. Zie hiervoor het stikstofrapport in bijlage 7.

Geconcludeerd wordt dat bij uitvoering géén sprake is van extra stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Hiermee is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel stikstof, niet aan de orde.

4.6 Geohydrologie en watertoets

Door Sweco is een Geohydrologisch onderzoek gedaan waarin men onderzocht wat de (geo)hydrologische effecten zijn van de uitbreiding van het Lingemeer op het oppervlakte water en het grondwater; en het bepalen van de invloed van het weglaten van de drijvende dijk en de realisatie van het zonnepark op de golfslag bij de woningen aan de oostrand van het Lingemeer.

De volledige onderzoeksresultaten zijn toegevoegd in bijlage 8 Geohydrologisch onderzoek van de toelichting. De belangrijkste conclusies zijn:

- Aan de zuidwestoever van de Blauw Kampse Plas komt het deelgebied 'Natuureilanden'. De aanleg betreft het realiseren van ondiep water met daarin eilandjes met natuurhuisjes. Daarnaast is het niet aanleggen van een drijvende dijk te midden van het Lingemeer onderzocht.
- De aanleg van deelgebied Natuureilanden heeft een verwaarloosbare invloed op grondwaterstanden en stijghoogten in en rondom de omgeving van het plangebied. Er worden daarom geen nadelige invloeden op de omgeving verwacht.

- Het niet aanleggen van de drijvende dijk zorgt voor een langere maximale golflengte bij een noordoostenwind. De extra opstuwing en toename van de golfhoogte zijn echter verwaarloosbaar. Het niet aanleggen van de drijvende dijk heeft daarom geen gevolgen voor de opstuwing en golfhoogte aan de oostoever van het Lingemeer.

Watertoets

Er is tevens een digitale watertoets doorlopen voor de voorgenomen ontwikkeling. Deze resultaten van het geohydrologisch onderzoek en de watertoets zijn in bijlage 8 en 9 bijgevoegd. Er is geen waterwet vergunning benodigd.

5. Conclusie m.e.r.-beoordeling

Uit de behandeling van de criteria en de beschrijving van de potentiële effecten blijkt dat deze beoordeeld en getoetst zijn ten behoeve van de herinrichting met beperkte uitbreiding van de (ontgrondings-)werkzaamheden in Blauwe Kampse Plas ten behoeve van plan Natuureilanden.

Hieruit blijkt dat er geen sprake is van 'belangrijke nadelige gevolgen' voor het milieu (op basis van het toetsingskader van bijlage III van de Europese Richtlijn Milieueffectrapportage). De effecten zijn in relatie tot de ontgrondingswerkzaamheden Blauwe Kampse Plas (Lingemeer 2) in kaart gebracht waardoor geen milieueffectrapport (MER) hoeft te worden opgesteld.

De aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling is opgesteld voor het bevoegd gezag, te weten de provincie Gelderland (ontgrondingsvergunning). Het bevoegd gezag beslist op basis van deze aanmeldingsnotitie of belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten zijn. De m.e.r.-beoordeling kent een 'nee, tenzij principe'. Dit betekent dat er geen MER opgesteld hoeft te worden tenzij belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten zijn als gevolg van het project.

6. Bronnen

- *Toelichting bestemmingsplan Schateilanden, Lingemeren, Eelerwoude, 16 mei 2023.*
- *Onderzoeken Natuur/Schateilanden, zie lijst met bijlagen.*

Lijst met bijlagen:

1. Toelichting inrichtingsplan, Mecanoo, d.d. 8 mei 2023.
2. Beheerplan Natuureilanden, K3, d.d. 8 mei 2023.
3. Eindrapporten deel 1 en 2 Archeologie Lingemeer, Grontmij, d.d. 21 november 2022.
4. Bodemonderzoek, Sweco, d.d. 6 april 2023.
5. Rapport oeverstabiliteit, Fugro, d.d. 18 januari 2023.
6. Quickscan natuur, ontwikkeling Schateiland Lingemeren, Eelerwoude, d.d. 12 augustus 2022.
7. Stikstofonderzoek, K3, d.d. 1 februari 2023.
8. Geohydrologisch onderzoek, Sweco, d.d. 27 september 2022.
9. Watertoets ontwikkeling deelgebied Schateilanden, Sweco, d.d. 17 oktober 2022.